

Zakres zmian proponowanych do wprowadzenia w Programie Operacyjnym Inteligentny Rozwój 2014-2020

Institucja Zarządzająca proponuje wprowadzenie zmian w Programie Operacyjnym Inteligentny Rozwój, które polegają na:

- 1) Uwzględnieniu środków REACT-UE w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności,**
- 2) Realokacji środków pomiędzy osiami POIR,**
- 3) Aktualizacji wskaźników dla osi I-IV POIR,**
- 4) Uzupełnienie opisu V osi POIR.**

Ad. 1) Uwzględnienie środków REACT-UE w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności

Środki REACT-UE w wysokości 310 544 000 EUR zostaną włączone do POIR w ramach dwóch odrębnych osi:

- a) nowa oś VI „Zwiększenie potencjału przedsiębiorstw i przygotowanie do cyfrowej transformacji w kontekście pandemii COVID-19” z alokacją w wysokości 298,6 mln EUR.
- b) nowa oś VII: „Pomoc techniczna dla wsparcia przygotowania i wdrożenia kryzysowych działań naprawczych realizowanych w ramach POIR w kontekście pandemii COVID-19 i przygotowania do ekologicznej i cyfrowej odbudowy gospodarki” z alokacją 11 944 000 EUR.

Dodatkowe środki REACT-EU zostaną uwzględnione w POIR zgodnie z przepisami art. 92b rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r., w którym zostały określone przepisy wykonawcze dotyczące REACT-EU.

Uwzględnienie dodatkowych środków REACT-EU w POIR spowodowało konieczność wprowadzenia zmian lub uzupełnień w następujących częściach Programu:

- **1.1.1a Opis spodziewanego wpływu programu operacyjnego na wspieranie kryzysowych działań naprawczych w kontekście pandemii COVID-19 i jej skutków społecznych oraz przygotowanie do ekologicznej i cyfrowej odbudowy gospodarki zwiększającej jej odporność** – dane dotyczące sytuacji przedsiębiorstw w związku z pandemią COVID-19, w tym w szczególności wyzwania związane z zachowaniem płynności finansowej oraz wsparcia procesów cyfrowych zachodzących w firmach. Przedstawiono wpływ wsparcia planowanego do realizacji ze środków REACT-EU w POIR na sytuację MŚP w Polsce.
- **Tabela 1: Uzasadnienie wyboru celów tematycznych i priorytetów inwestycyjnych** – uwzględnienie celu tematycznego: **13. Wspieranie kryzysowych działań naprawczych w kontekście pandemii COVID-19 i jej skutków społecznych oraz przygotowanie do ekologicznej i cyfrowej odbudowy gospodarki zwiększającej jej odporność.**
- **1.2 Uzasadnienie alokacji finansowej** – uwzględnienie danych dotyczących zasobów REACT-EU w POIR.
- **Plan finansowy POIR w podziale na lata realizacji programu, osie priorytetowe oraz cele tematyczne:**
 - tabela 17 – uwzględnienie zasobów REACT-EU w 2021 r.,

- tabela 18a – uwzględnienie zasobów REACT-EU w ramach VI oraz VII osi w budżecie Programu,
 - tabela 18c – uwzględnienie zasobów REACT-EU przeznaczonych na realizację VI osi POIR (w ramach dodatkowego celu tematycznego dotyczącego REACT-EU).
- **Opis osi VI Zwiększenie potencjału przedsiębiorstw i przygotowanie do cyfrowej transformacji w kontekście pandemii COVID-19.**

Określono cel szczegółowy VI osi POIR jako: Budowanie odporności małych i średnich firm poprzez finansowanie płynnościowe oraz transformację cyfrową. Przedstawiono krótki opis rezultatów realizacji tego celu szczegółowego oraz wskaźnik rezultatu służący do jego monitorowania (Liczba wspartych przedsiębiorstw prowadzących działalność gospodarczą na rynku po okresie 3 lata od udzielenia wsparcia).

W sekcji **2.A.6.1 Opis typów i przykłady przedsięwzięć, które mają otrzymać wsparcie, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, wskazanie głównych grup docelowych, poszczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów** wskazano zakres wsparcia VI osi POIR.

W ramach VI osi priorytetowej planowana jest realizacja 2 instrumentów wsparcia:

- **działanie 6.1** polegające na **finansowaniu bieżącej płynności przedsiębiorstw, które odczuwają negatywne skutki pandemii COVID-19**

Finansowania bieżącej działalności MŚP poprzez odbywać się poprzez instrument dłużny. Będzie on skierowany do MŚP, które odczuwają negatywne skutki pandemii COVID-19. Wsparcie będzie oferowane w formie pożyczki z przeznaczeniem na finansowanie bieżącej działalności firm (kapitał obrotowy) oraz w ograniczonym stopniu (opcjonalnie) również na finansowanie inwestycji. Przewidziane są również dotacje na spłatę odsetek, dzięki czemu instrument, mimo że zwrotny, będzie atrakcyjnym wsparciem dla przedsiębiorców narażonych na trudności wywołane pandemią. Za wdrożenie instrumentu będzie odpowiedzialny Bank Gospodarstwa Krajowego. Finansowanie będzie przekazywane do przedsiębiorstw poprzez pośredników finansowych wybranych przez BGK w konkurencyjnych naborach. **Planowana wartość alokacji przeznaczonej na realizację działania 6.1 to 273,6 mln EUR. Działanie będzie wdrażane przez BGK.**

- **działanie 6.2** wspierające transformację cyfrową gospodarki w celu łagodzenia skutków wystąpienia COVID-19

Wsparcie w zakresie przyspieszenia transformacji cyfrowej gospodarki będzie łagodzić skutki wystąpienia COVID-19 oraz ograniczy ryzyka gospodarcze i społeczne wywołane przez pandemię. W tym celu planuje się realizację instrumentu wsparcia MŚP w obszarze cyfryzacji, który będzie skierowany m.in. do przedsiębiorstw prowadzących działalność gospodarczą w branżach szczególnie dotkniętych negatywnymi skutkami pandemii COVID-19.

W ramach tego instrumentu planowane jest udzielanie wsparcia finansowego MŚP w zakresie wprowadzenia nowych lub znacząco ulepszonych procesów lub produktów związanych z wykorzystaniem technologii cyfrowych. Wsparcie będzie mogło być przeznaczone na zakup lub licencjonowanie oprogramowania, specjalistycznych usług niezbędnych do wdrożenia rozwiązania cyfryzacyjnego oraz w ograniczonym zakresie środków trwałych niezbędnych do wprowadzenia innowacji. **Planowana wartość alokacji przeznaczonej na realizację działania 6.2 to 25 mln EUR. Działanie będzie wdrażane przez PARP.**

W Programie określono również pozostałe istotne elementy opisujące interwencję VI osi: **kierunkowe zasady wyboru operacji, wskaźniki produktu oraz kody kategorii interwencji**, które mają zastosowanie przy opisywaniu zakresu wsparcia tej osi. Uzupełniono także informację w części **7. Instytucje i podmioty odpowiedzialne za zarządzanie, kontrolę**

i audyt oraz rola poszczególnych partnerów o wskazanie instytucji zaangażowanych w realizację VI osi POIR.

Opis osi VII Pomoc techniczna dla wsparcia przygotowania i wdrożenia kryzysowych działań naprawczych realizowanych w ramach PO IR w kontekście pandemii COVID-19 i przygotowania do ekologicznej i cyfrowej odbudowy gospodarki.

Celem realizacji VII osi POIR jest wsparcie realizacji między innymi operacji w ramach osi priorytetowej VI, przeznaczonej na wdrażanie kryzysowych działań naprawczych realizowanych w kontekście pandemii COVID-19 i przygotowującej do ekologicznej i cyfrowej odbudowy gospodarki. Działania prowadzone w ramach osi VII będą spójne z V osią Pomoc techniczna POIR, a także komplementarne ze wsparciem udzielanym na ten cel z innych krajowych programów operacyjnych.

Wsparcie w ramach VII osi POIR będzie udzielane zgodnie z Rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2019/1867 z dnia 28 sierpnia 2019 r. uzupełniającym rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 w odniesieniu do ustanowienia finansowania w oparciu o stawki ryczałtowe, będzie oparta o stawkę ryczałtową wynoszącą 4% kwot wydatków kwalifikowalnych na operacje w ramach osi VI POIR. **W związku z tym planowana wartość alokacji przeznaczonych na realizację VII osi POIR to 11,944 mln EUR.**

W ramach VII osi Programu zaplanowano realizację działań, których celem będzie przeciwdziałanie negatywnym skutkom pandemii COVID-19. Instytucje systemu wdrażania POIR realizując zadania w okresie pandemii oraz ze względu na konieczność wdrożenia nowych działań w ramach pozostałych osi POIR, nakierowanych na zwalczanie skutków pandemii COVID-19 musiały ponieść znacznie wyższe koszty i zaangażować znacznie więcej zasobów ludzkich i technicznych do osiągnięcia zakładanych efektów. Dlatego środki pomocy technicznej będą wykorzystane również do odbudowy potencjału administracyjnego instytucji systemu wdrażania POIR, uszczuplonego na skutek pandemii.

Ponadto w ramach osi priorytetowej VII będą prowadzone działania informacyjne i promocyjne mające na celu:

- informowanie i zachęcanie potencjalnych beneficjentów/odbiorców ostatecznych w instrumentach finansowych, do skorzystania ze środków dostępnych w ramach VI osi POIR,
- informowanie opinii publicznej o działaniach i efektach inicjatywy REACT-EU, w tym pokazanie pozytywnego wpływu wsparcia z Funduszy Europejskich, zapewnienie szerokiego społecznego poparcia dla działań finansowanych w ramach REACT-EU, ze szczególnym uwzględnieniem Europejskiej Wartości Dodanej i współpracy europejskiej w obszarze zwalczania efektów COVID-19.

Działania komunikacyjne będą się odbywać we współpracy z instytucjami europejskimi, krajowymi, regionalnymi, a także partnerami społeczno-gospodarczymi. W celu uniknięcia podwójnych standardów komunikacji oprócz instytucji zaangażowanych w realizację programu w działania promocyjne i komunikacyjne zaangażowane będą również inne władze publiczne, jeżeli są one właściwe terytorialnie lub rzeczowo dla danej inwestycji REACT-EU.

W prowadzone działania w istotnym stopniu zostaną zaangażowani beneficjenci oraz (w przypadku instrumentów finansowych) pośrednicy finansowi, którzy będą występować w charakterze ambasadorów marki Funduszy Europejskich.

W ramach realizacji działań informacyjno-promocyjnych będą wykorzystywane różne kanały komunikacji, np. strona dedykowana POIR, Portal Funduszy Europejskich, strony internetowe instytucji systemu wdrażania POIR, media społecznościowe.

Grupy docelowe:

- ogół społeczeństwa,
- potencjalni beneficjenci i ostateczni odbiorcy, czyli mikro, małe, średnie przedsiębiorstwa,
- beneficjenci i ostateczni odbiorcy, czyli podmioty, które skorzystały ze wsparcia z REACT-EU.

Typy beneficjentów:

- Instytucje systemu wdrażania POIR,
- Instytucje horyzontalne realizujące zadania koordynacyjne na poziomie Umowy Partnerstwa.

Ponadto w Programie określono pozostałe istotne elementy opisujące interwencję VII osi: **cele szczegółowe, wskaźniki produktu oraz kody kategorii interwencji**, które mają zastosowanie przy opisywaniu zakresu jej wsparcia.

Ad. 2) Realokacja środków pomiędzy osiami POIR

W ramach wdrażania POIR zidentyfikowano oszczędności w III oraz IV osi w ramach kategorii regionów lepiej rozwiniętych (Mazowsze). Proponuje się, aby oszczędności te zostały realokowane do I osi, na współfinansowanie projektów B+R realizowanych na Mazowszu. Są to wnioski już złożone, które przeszły ocenę i uzyskały wysoką punktację w konkursach, które cieszyły się dużym powodzeniem (Szybka ścieżka dla Mazowsza i Koronawirusy) - są zatem gotowe do realizacji, niemniej jednak dotychczasowy budżet I osi priorytetowej nie był wystarczający, aby objąć je dofinansowaniem.

Mając powyższe na względzie **proponuje się realokowanie do I osi POIR łącznie 37,1 mln EUR, tj. 35 mln EUR z III osi POIR oraz 2,1 mln EUR z IV osi. Należy podkreślić, że przeniesienie dokonywane jest pomiędzy alokacjami dla regionu lepiej rozwiniętego.**

Wprowadzenie wskazanej zmiany ma wpływ na następujące elementy POIR:

- **1.2 Uzasadnienie alokacji finansowej** – aktualizacja danych dotyczących wartości alokacji w podziale na cele tematyczne oraz danych w tabeli 2: Przegląd strategii inwestycyjnej programu operacyjnego.
- Tabele dotyczące kodów kategorii interwencji dla osi I, III oraz IV.
- **Plan finansowy POIR** – aktualizacja danych w tabeli 18a oraz 18c w związku z realokacjami pomiędzy osiami priorytetowymi.

3) Aktualizacja wskaźników dla osi I-IV POIR

W projekcie zmian POIR uwzględniono modyfikacje wskaźników produktu dla osi I – IV. Aktualizacja wskaźników związana jest z ustaleniami z KE podjętymi w trakcie uzgadniania poprzedniej zmiany POIR (lipiec 2020 r.). Uzgodniono wówczas, że z uwagi na konieczność szybkiego wprowadzenia zmian w POIR w celu zapewnienia środków na walkę ze skutkami pandemii COVID-19, aktualizacja wskaźników zostanie wprowadzona w 2021 r. w ramach kolejnej modyfikacji POIR. W pracach nad aktualizacją wskaźników osi I, III oraz IV uwzględniono proponowane realokacje środków pomiędzy tymi osiami priorytetowymi.

Dane dotyczące zmodyfikowanych wskaźników znajdują się w tabelach nr 5 dla osi I-IV. Ponadto, w związku ze zmianami wskaźników produktu stosowanych w ramach wykonania, aktualizacji podlegają dane w tabelach nr 6 dla osi I-IV.

4) Uzupełnienie opisu V osi POIR

Opis V osi Pomoc techniczna POIR został uzupełniony w następującym zakresie:

- **Komplementarność V osi POIR oraz POPT 2014-2020** - wskazano, że wsparcie w ramach POIR jest komplementarne do wsparcia w ramach POPT 2014-2020 przy zachowaniu podziału zadań wynikającego z przyjętej szczegółowej linii demarkacyjnej pomiędzy programami, przedstawionej w PO PT 2014-2020.
- **Katalog typów beneficjentów** - dla celu szczegółowego 9 oraz 10 wskazano również następujące typy beneficjentów: Instytucje publiczne, organizacje pozarządowe, państwowe osoby prawne, wybrane zgodnie z odpowiednimi przepisami, wskazane w Szczegółowym opisie osi priorytetowych Programu Inteligentny Rozwój 2014-2020.
- **Aktualizacja wartości kodów kategorii interwencji** w Tabeli 14: Wymiar 1 – Zakres interwencji. Zmiany dotyczą wartości przypisanych do kodów nr **121. Przygotowanie, wdrażanie, monitorowanie i kontrola** oraz nr **123. Informacja i komunikacja**. Proponowane zmiany wynikają z analizy postępów wdrażania V osi POIR i wydatków ponoszonych na poszczególne obszary wsparcia tej osi.